

УДК 352:061.25:340

DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.24.2019.198741>

Шевчук Богдан Михайлович

*кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри державного управління*

*Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України*

ORCID: 0000-0002-8223-215X

e-mail: shbm18@ukr.net

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Проаналізовано нормативно-правове забезпечення формування та розвитку спроможних територіальних громад. Визначено зміст проблем, які потребують законодавчого вирішення для успішного продовження реформ. Окреслено напрями та заходи удосконалення законодавчого забезпечення формування спроможних територіальних громад.

Ключові слова: міське самоврядування; об'єднана територіальна громада; спроможна територіальна громада; нормативно-правове забезпечення формування об'єднаних територіальних громад.

Постановка проблеми. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (далі – Концепція) схвалена Розпорядженням Кабінету міністрів України № 333-р від 01.04.2014 р. та спрямована на ефективну реформу місцевого самоврядування. Реалізація Концепції передбачає посилення правової, організаційної та матеріальної спроможності територіальних громад, здатних вирішувати питання місцевого значення.

Прийняття нормативно-правових актів щодо забезпечення процесу формування спроможних територіальних громад у рамках реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні дало змогу активізувати проведення реформи. Практичні кроки щодо проведення реформ показали, що існує низка проблем, які потребують законодавчого вирішення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання територіальної організації влади, формування ефективного місцевого самоврядування та дослідження законодавчого забезпечення утворення об'єднаних територіальних громад розглядали в своїх роботах такі вітчизняні вчені: М. Баймуратов, О. Батанов, І. Дробот, В. Кампо, А. Коваленко, В. Куйбіда, В. Мамонова, М. Пухтинський, О. Сушинський та інші.

Визокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Вклад перелічених вище дослідників є вагомим, але необхідно звернути

увагу на необхідність подальших досліджень у вказаній сфері. Метою дослідження є аналіз нормативно-правового забезпечення формування об'єднаних територіальних громад, визначення проблем, які потребують вдосконалення законодавчого забезпечення.

Виклад основного матеріалу. Зважаючи на те, що система місцевого самоврядування на сьогодні не задовольняє потреби суспільства, проведення реформи місцевого самоврядування є необхідністю і дасть змогу загалом покращити ситуацію в Україні. Починаючи з 2014 р. в Україні розпочалась реформа місцевого самоврядування шляхом децентралізації.

Причинами розпочатої реформи були:

- ресурсна неспроможність більшості органів місцевого самоврядування здійснювати власні і делеговані повноваження;
- погіршення демографічної ситуації у більшості територіальних громад;
- надмірна централізація повноважень органів виконавчої влади та розподілу фінансових ресурсів;
- вирішення питань у сфері земельних відносин без залучення територіальних громад.

Завдання, які необхідно вирішити в процесі здійснення децентралізації, були викладені в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої 1 квітня 2014 р. Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 333-р.

Метою Концепції було “визначення напрямів, механізмів і строків формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території, узгодження інтересів держави та територіальних громад” [1].

Впровадження Концепції передбачало два етапи створення нормативно-правового забезпечення для добровільного об'єднання територіальних громад. На першому підготовчому етапі (2014 р.) переважно передбачалось створити законодавчу базу для запровадження децентралізації:

- внести до Конституції України зміни щодо утворення виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними;
- розробити проекти та прийняти акти законодавства щодо запровадження механізму прямого народовладдя, удосконалення правового регулювання процедур проведення загальних зборів громадян за місцем їх проживання та встановлення додаткових гарантій діяльності органів самоорганізації населення, створити сприятливі правові умови для широкого залучення населення до прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування;
- створити законодавчу основу для реалізації права територіальних громад на добровільне об'єднання, передбачивши при цьому надання

державної підтримки об'єднаним громадам протягом п'яти років після утворення для поліпшення інфраструктури надання послуг та транспортної доступності;

- створити законодавчу основу для реалізації права територіальних громад на співробітництво на засадах ресурсно-організаційної кооперації та отримання державної підтримки для реалізації проектів такого співробітництва;

- законодавчо врегулювати нову систему адміністративно-територіального устрою;

- здійснити моделювання адміністративно-територіальних одиниць у регіонах та розробити проекти нормативних актів, необхідних для завершення формування нової системи адміністративно-територіального устрою [2].

Реалізація Концепції дасть змогу посилити правову, організаційну та матеріальну спроможність територіальних громад, запровадити стандарти якості публічних послуг, що надаються населенню органами місцевого самоврядування базового та регіонального рівня, сформувати ефективну територіальну систему органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, сприяти соціально-економічному розвитку територіальних громад і регіонів.

У Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020”, затвердженій Указом Президента України № 5/2015 від 12.01.2015 р., було підтверджено важливість здійснення реформи місцевого самоврядування шляхом децентралізації і включення її до першочергових. “Метою політики у сфері децентралізації є відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні, реалізація у повній мірі положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів субсидіарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування” [3].

В умовах агресії Російської Федерації прийняти в повному об'ємі нормативно-правову базу для забезпечення децентралізації у передбачені умовами Концепції строки було проблематично.

17 червня 2014 р. було ухвалено Закон України “Про співробітництво територіальних громад”, який дозволяв територіальним громадам спільними зусиллями вирішувати проблеми економічного розвитку. Основними формами співпраці зазначений закон визначав Договір про співробітництво, який укладався щодо: делегування одному із суб'єктів співробітництва виконання завдань з передачею йому відповідних ресурсів; реалізації спільних проектів; спільного фінансування підприємств, установ та організацій комунальної форми власності; утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій; утворення спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень [4].

Ключовим моментом законодавчого забезпечення утворення спроможних територіальних громад стало прийняття Закону України “Про

добровільне об'єднання територіальних громад” № 157-VIII від 05.02.2015 р., яким врегульовуються відносини, що виникають у процесі добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст, а також затвердження Постановою Кабінету Міністрів України № 214 від 08.04.2015 р. Методики формування спроможних територіальних громад.

Закон України “Про добровільне об'єднання територіальних громад”:

- прирівнював об'єднані територіальні громади за своїми повноваженнями до міст обласного значення;
- врегулював міжбюджетні відносини з Державним бюджетом;
- визначав підходи з надання фінансової підтримки об'єднаним територіальним громадам.

Прийняття Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо добровільного приєднання територіальних громад” № 1851-VIII від 09.02.2017 р. допомогло вирішити проблему приєднання територіальних громад до вже утворених об'єднаних територіальних громад і спростити процедуру такого приєднання.

Подальше вдосконалення законодавчого забезпечення утворення об'єднаних територіальних громад призвело до врегулювання питання приєднання територіальних громад до міст обласного значення, згідно із Законом України “Про внесення змін до Закону України “Про добровільне об'єднання територіальних громад” щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст республіканського Автономної Республіки Крим, обласного значення” № 2379-VIII від 03.04.2018 р.

Однією з найбільших проблем щодо втілення Концепції реформування місцевого самоврядування є не внесення до цього часу змін до Конституції України щодо:

- зміни адміністративно-територіального устрою;
- затвердження ширших повноважень для органів місцевого самоврядування;
- визначення обов'язків місцевих державних адміністрацій.

Ще в 2015 р. Президентом України було внесено до Верховної Ради України проект закону “Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)” № 2217а від 01.07.2015 р. Але після попереднього схвалення Верховною Радою України вказаного законопроекту він далі не розглядався через складні політичні умови. Відповідно, законопроект “Про засади адміністративно-територіального устрою” № 8051 від 22.02.2018 р. був лише зареєстрований у Верховній Раді України і не розглядався.

Через сповільнення темпів утворення об'єднаних територіальних громад, наближення термінів проведення місцевих виборів 2020 р. на новій територіальній основі та потребу завершення утворення адміністративно-територіальних одиниць базового рівня на початку 2019 р. було прийнято Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про затвердження плану заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та

територіальної організації влади в Україні на 2019 – 2021 роки” № 77-р від 23.01.2019 р.

Новий план заходів передбачав серед інших такі основні заходи:

– формування нової територіальної основи для діяльності органів влади на рівні громад і районів (внесення змін до Конституції України (щодо територіальної організації влади), розроблення та подання проекту закону щодо врегулювання питання затвердження адміністративно-територіального устрою базового рівня, забезпечення розгляду у Верховній Раді України Законів “Про засади адміністративно-територіального устрою України” (реєстраційний номер 8051) та “Про внесення змін до Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності” (реєстраційний номер 6403), внесення змін до перспективних планів формування територій громад областей, передбачивши охоплення ними 100% території області з урахуванням міст обласного значення, розроблення пропозицій щодо адміністративно-територіального устрою базового та районного рівнів областей тощо);

– передача (децентралізація) повноважень органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування та їх розмежування за принципом субсидіарності (розроблення та подання проекту закону “Про місцеве самоврядування в Україні” (нова редакція), розроблення та подання проекту закону “Про місцеві державні адміністрації” (нова редакція), розроблення та подання проекту закону “Про внесення змін до Закону України “Про центральні органи виконавчої влади” щодо оптимізації повноважень центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів з урахуванням принципу субсидіарності” тощо);

– створення належної ресурсної бази для здійснення повноважень органів місцевого самоврядування (розроблення та подання законопроектів щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України та Податкового кодексу України з урахуванням проектів нових редакцій Законів України “Про місцеві державні адміністрації” та “Про місцеве самоврядування в Україні” щодо фінансового забезпечення повноважень органів місцевого самоврядування);

– формування ефективної системи служби в органах місцевого самоврядування;

– упорядкування системи державного контролю та нагляду за законністю діяльності органів місцевого самоврядування [5].

Необхідно констатувати, що найуспішнішим виявилось нормативно-правове забезпечення децентралізації у бюджетній сфері. Було забезпечено підвищення дохідної спроможності територіальних громад шляхом передачі з державного бюджету до місцевих бюджетів окремих податків, зборів та неподаткових платежів.

Успішне проведення реформи децентралізації передбачає подальше доопрацювання нормативно-правового забезпечення і усунення недоліків, які існують, та внесення змін до Конституції України.

Передусім законопроект “Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)” № 2217а від 01.07.2015 р. потербує доопрацювання в частині змін до розділ XV “Перехідні положення”, терміни яких вже пройшли:

– “1) наступні чергові місцеві вибори – вибори голів громад, депутатів рад громад, районних, обласних рад проводяться в останню неділю жовтня 2017 р.”;

– “4) Президент України до обрання на наступних чергових місцевих виборах у жовтні 2017 р. голів громад, депутатів рад громад, районних, обласних рад здійснює повноваження, передбачені статтею 144 Конституції України, щодо актів...”;

– “3) районні, обласні ради до набуття повноважень районними, обласними радами, обраними на наступних чергових місцевих виборах у жовтні 2017 року, продовжують здійснювати такі повноваження...”;

– “Районні, обласні ради, обрані на наступних чергових місцевих виборах у жовтні 2017 р., створюють...”;

– “Місцеві державні адміністрації до створення районними, обласними радами виконавчих комітетів на підставі закону про місцеве самоврядування, що визначає повноваження виконавчих комітетів районних, обласних рад, але не пізніше 1 березня 2018 року на відповідній території продовжують забезпечувати...”;

– “Київська, Севастопольська міські державні адміністрації, районні у містах Києві, Севастополі державні адміністрації продовжують здійснювати зазначені у цьому пункті повноваження до створення виконавчих органів місцевого самоврядування відповідних громад, але не пізніше 1 березня 2018 р.”;

– “Президент України за поданням Кабінету Міністрів України вперше здійснює призначення префектів після створення відповідними районними, обласними радами виконавчих комітетів, але не пізніше 1 березня 2018 р.” [6].

До недоліків окремих змін до норм Конституції належать і інші, зокрема питання громадянства членів територіальної громади не обумовлюється ст. 140 “Територіальну громаду становлять мешканці поселення чи поселень відповідної громади”, але право участі у виборах органів місцевого самоврядування надається громадянам України [7].

Окрім того, необхідно констатувати, що зміни до Конституції України у будь-якому випадку необхідно буде починати спочатку вже Верховній Раді України 9-го скликання. Відповідно до ч. 1 ст. 158 Конституції України, “Законопроект про внесення змін до Конституції України, який розглядався Верховною Радою України, і закон не був прийнятий, може бути поданий до Верховної Ради України не раніше ніж через рік з дня прийняття рішення щодо цього законопроекту” [8]. Оскільки Верховна Рада України 8-го скликання не розглянула вказаний законопроект, то відлік одного року розпочнеться з дня складання присяги новообраними народними депутатами України, тобто з 2 вересня 2019 р.

Проект закону “Про засади адміністративно-територіального устрою” № 8051 був внесений Кабінетом Міністрів України 22 лютого 2018 р. і з того часу жодного разу не включався в порядок денний Верховної Ради України. У Висновку Головного науково-експертного управління Верховної Ради України наголошується на тому, що прийняття заслуговує на підтримку, але розглядається значна кількість зауважень, які необхідно врахувати авторам законопроекту після першого читання [9].

Існують також окремі недоліки в інших законах, які врегульовують питання децентралізації. Зокрема, в ключовому Законі України “Про добровільне об’єднання територіальних громад” відсутні норми, які б врегульовували питання приєднання міських територіальних громад до територіальних громад міст обласного значення.

Недоліками вищезазначеного закону є:

- утворення об’єднаної територіальної громади при дотриманні визначених термінів становитиме максимально 175 днів;
- процедура передбачає наявність етапів; максимальний термін виконання етапу взагалі не визначено. Наявність таких етапів означає, що обґрунтовано назвати можливий кінцевий термін утворення об’єднаної територіальної громади є проблематично;
- присутність суб’єктивного елемента під час здійснення етапів об’єднання територіальних громад означає наявність корупційного ризику.

Практика децентралізації в Україні вказує на недостатнє нормативно-правове забезпечення проблем, що виникають. Зокрема, невизначеність питання нагляду і контролю за діяльністю об’єднаних територіальних громад може призвести до ухвалення рішень, які не належать до компетенції громад. У процесі утворення об’єднаних територіальних громад неможливо визначити вплив цього процесу на якість громадян унаслідок відсутності відповідних критеріїв оцінки.

Зважаючи на незавершеність прийняття змін до Конституції України (щодо децентралізації влади), певних законів, зазначені недоліки чинного нормативно-правового забезпечення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, відсутність визначеності подальших реформ, є сумнівним прищвидження добровільного об’єднання територіальних громад.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Враховуючи те, що розвиток місцевого самоврядування в Україні не відповідав вимогам часу, у 2014 р. в Україні був започаткований процес реформи місцевого самоврядування шляхом децентралізації.

Завдання, які необхідно вирішити в процесі здійснення децентралізації, були викладені в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленій 1 квітня 2014 р. Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 333-р., а План заходів щодо реалізації цієї концепції схвалений 18 червня 2014 р.

Враховуючи низку об’єктивних причин, пов’язаних із агресією Російської Федерації, виконання етапів запровадження реформи в повному

об'ємі не були виконані. За попередні роки відбулось об'єднання менше половини територіальних громад, що ставить під сумнів завершення об'єднання в 2020 р. Прийняття змін до Конституції України (щодо децентралізації влади), подання та розгляд всіх необхідних нормативно-правових актів є достатньо тривалим процесом, що також вплине на строки завершення реформи. Подальшого аналізу та досліджень потребують нормативно-правові акти з питань децентралізації, які вже прийняті і будуть прийняті Верховною Радою України нового скликання в майбутньому

Список використаної літератури

1. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 333-р від 01.04.2014 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p> (дата звернення: 10.10.2019).

2. Там само.

3. Про Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020” : Указ Президента України № 5/2015 від 12.01.2015 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 10.10.2019).

4. Про співробітництво територіальних громад : Закон України № 1508-VII від 17.06.2014 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18> (дата звернення: 20.10.2019).

5. Про затвердження плану заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2019 – 2021 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 77-р від 23.01.2019 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2019-p> (дата звернення: 20.10.2019).

6. Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) : Проект Закону України № 2217а від 15.07.2015 р. URL : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc.34?id=&pf3511=55812&pf35401=351848> (дата звернення: 25.10.2019).

7. Там само.

8. Конституція України // Офіційний вісник України. 2010. № 72/1. Ст. 15. С. 140—143.

9. Висновок Головного науково-експертного управління Верховної Ради України на проект Закону України “Про засади адміністративно-територіального устрою”. URL : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc.34?id=&pf3511=63508&pf35401=455109> (дата звернення: 10.10.2019).

Статтю подано: 27.11.2019

Статтю схвалено: 11.12.2019

Shevchuk Bogdan Mykhailovych

PhD in Public Administration, Associate Professor of the Public Administration Department of Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0002-8223-215X

e-mail: shbm18@ukr.net

REGULATORY PROVISIONS ON FORMING AND FUNCTIONING OF UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES

The regulatory provisions for forming and developing capable territorial communities are analyzed, the content of problems that need legislative solutions for the successful continuation of reforms is determined. Directions and measures of improvement of regulatory provisions for forming capable territorial communities are outlined.

Problem setting. The concept of reforming of local self-government and territorial organization of power in Ukraine was approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 333-r dated April 01, 2014 and aimed at the effective reform of local self-government. The implementation of the Concept implies strengthening of the legal, organizational and material capability of territorial communities, able to solve issues of local importance.

The adoption of regulatory provisions on ensuring the process of formation of capable territorial communities within the framework of implementation of the Concept of reforming of local self-government and territorial organization of power in Ukraine allowed to intensify the reform implementation. Practical steps towards implementing the reform have shown that there is a number of problems that need legislative resolution.

Recent research and publications analysis. The issues of territorial organization of power, the formation of effective local self-government and the research of legislative provisions on the formation of united territorial communities were considered in the works by such native scientists as M. Baimuratov, O. Batanov, I. Drobot, V. Kampo, A. Kovalenko, V. Kuibida, V. Mamonova, M. Pukhtinsky, O. Sushinsky and many others.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The contribution of the researchers mentioned above is significant, but special attention should be paid to the need for the further research in this field. The purpose of the study is the analysis of the regulatory provisions on the formation of united territorial communities, the identification of problems that need the improvement of legislative provisions.

Paper main body. Based on the fact that the local self-government system does not meet the needs of the society at present, the reform of local self-government through decentralization has been in Ukraine since 2014.

The reasons for the started reform were:

– the resource failure of the vast majority of local governments to exercise their own and delegated powers;

- worsening demographic situation in most territorial communities;
- excessive centralization of powers of executive authorities and distribution of financial resources;
- resolving issues in the field of land relations without involving territorial communities.

The tasks to be solved in the process of decentralization were outlined in the Concept of reforming of local self-government and territorial organization of power in Ukraine, approved by the order № 333-r of the Cabinet of Ministers of Ukraine on April 01, 2014.

The Sustainable Development Strategy “Ukraine – 2020”, approved by Presidential Decree № 5/2015 dated January 12, 2015, reaffirmed the importance of implementing a local self-government reform through decentralization and included it to the top priority.

The important regulatory acts were adopted during 2014 – 2015 regarding the voluntary association of territorial communities. These are the Laws of Ukraine “On Cooperation of Territorial Communities”, “On Voluntary Association of Territorial Communities” as well as the Methodology of forming of capable territorial communities approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 214 dated April 08, 2015.

The key legislative acts “On Amendments to the Constitution of Ukraine (on Decentralization of Power)” and “On the Principles of Administrative and Territorial System” have not been adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine yet.

Taking into account the incompleteness of adopting of amendments to the Constitution of Ukraine (regarding the decentralization of power), other laws, the shortcomings of the current regulatory provisions on implementing the local governmental reform and territorial organization of power in Ukraine, and the lack of certainty of further reforms, it seems doubtful to accelerate the voluntary association of territorial communities.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Based on the fact that the development of local self-government in Ukraine did not meet the requirements of the time, the process of local self-government reform through decentralization was initiated in Ukraine in 2014.

The tasks that need to be solved in the process of decentralization were outlined in the Concept of reforming of local self-government and territorial organization of power in Ukraine approved by the order № 333-r of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 01, 2014, and the Plan of actions for implementing the Concept dated June 18, 2014.

Considering a number of objective reasons for the aggression of the Russian Federation, the implementation of stages of the reform was not fully fulfilled. In previous years, less than half of the territorial communities was united, which casts doubt on the completion of the unification process in 2020. The adoption of amendments to the Constitution of Ukraine (on the decentralization of power), the submission and consideration of all necessary regulatory acts is a long process that will also affect the timing of the reform completion. The further analysis and research require regulatory provisions on the problem of decentralization that have

already been adopted and will be adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine in a new convocation in future.

Key words: local self-government; united territorial community; capable territorial community; regulatory provisions; forming united territorial communities.

Reference

1. Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini. № 333-р. (2014) [in Ukrainian].
2. Ibid.
3. Pro Stratehiu staloho rozvytku “Ukraina – 2020”. № 5/2015. (2015) [in Ukrainian].
4. Pro spivrobotnytstvo terytorialnykh hromad. № 1508-VII. (2014) [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv z realizatsii novoho etapu reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini na 2019 – 2021 roky. № 77-р. (2019) [in Ukrainian].
6. Pro vnesennia zmin do Konstytutsii Ukrainy (shchodo detsentralizatsii vlady). № 2217а. (2015) [in Ukrainian].
7. Ibid.
8. Konstytutsiia Ukrainy. (2010). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, № 72/1, article 15, pp. 140-143 [in Ukrainian].
9. Vysnovok Holovnoho naukovo-ekspertnoho upravlinnia Verkhovnoi Rady Ukrainy na proekt Zakonu Ukrainy “Pro zasady administratyvno-terytorialnoho ustroiu”. (2019). URL : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc.34?id=&pf3511=63508&pf35401=455109> [in Ukrainian].

Paper submitted: 27.11.2019

Paper accepted: 11.12.2019

Цитування: Шевчук Б. М. Нормативно-правове забезпечення утворення та функціонування об’єднаних територіальних громад // Демократичне врядування : наук. вісн. Вип. 2(24) / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2019. URL : www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.24.2019.198741>).

Citation: Shevchuk, B. M. (2019). Regulatory provisions on forming and functioning of united territorial communities. *Democratic governance*, Issue 2(24). URL : www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.24.2019.198741>).